

รายงานการประชุม
คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) จังหวัดชลบุรี
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖

วันจันทร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมพระพิพิธโกไศย ศาลากลางจังหวัดชลบุรี

ผู้มาประชุม

๑. นายบุญลือ คงสูงเนิน	เกษตรจังหวัดชลบุรี แทนรองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (นายนิติ วิวัฒน์วานิช)	รองประธาน คณะกรรมการ ประธานการประชุม
๒. นางสาวรุ่งทิพา แสงจำ	แทนหัวหน้าสำนักงานจังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ
๓. นางพัฒน์นรี จันทรสุนทร	แทนพาณิชย์จังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ
๔. นางธิดาทิพย์ ลือทองจักร	แทนพัฒนาการจังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ
๕. นายเอกวิชัย เวชพาณิชย์	แทนพลังงานจังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ
๖. นางสาวรุ่งนภา ระเบียบ	แทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ
๗. นางสาวปรียาสิทธิ์ สมพร	แทนอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ
๘. นางศรีจรรยา สดศิริวิรัฐ	แทนสหกรณ์จังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ
๙. นางสาววรารณ นิลทรัพย์	แทนผู้อำนวยการโครงการชลประทานชลบุรี	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวสุภา ไกรผล	แทนผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินชลบุรี	คณะกรรมการ
๑๑. นายพิษณุกร มะกลาง	ผู้แทนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	คณะกรรมการ
๑๒. นางสาววรรณวิษา บุตรให้	แทนประธานสภาเกษตรกรจังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ
๑๓. นางสาวไศศิฐา เชาวดี	ประธาน Young smart farmer	คณะกรรมการ
๑๔. นายสามารถ กระจ่าง	เกษตรกรผู้มีความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร	คณะกรรมการ
๑๕. นางสาวธารารัตน์ โพธิ์ศรี	เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ และเลขานุการ
๑๖. นางสาวสุวิสาส์ กันตอนันตพร	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นางสาวอนงค์นาถ ตั้งแตง	หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี	คณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชลบุรี	ติดราชการ
๒. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรระยอง	ติดราชการ
๓. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรมชลบุรี	ติดราชการ
๔. ผู้แทนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	ติดราชการ
๕. ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี	ติดภารกิจ

/๖. ประธาน...

๖. ประธานกรรมการบริษัท ประชาธิปไตยสามัคคีชลบุรี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	ติดภารกิจ
๗. ประธานกรรมการศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอ	ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวรัตติกาล กลัดเข็มทอง	ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๑ จังหวัดชลบุรี
๒. นายมนตรี กุฎีรัตน์	ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๑ จังหวัดชลบุรี
๓. นางสาวอัญชลี เพียโคตร	ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๑ จังหวัดชลบุรี
๔. นางสาวเสาวลักษณ์ ศักดิ์สกุลคุณากร	สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี
๕. นางพิมพ์จันทร์ เขมวริทธิ์	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี
๖. นางสาวนันท์นภัส อารีมิตร	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี
๗. นางสาวแซ่ไซ จำเริญพาณิชย์	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี
๘. นายภควัฒ์ ศิริมงคล	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

เกษตรจังหวัดชลบุรี (นายบุญลือ คงสูงเนิน) รองประธานคณะทำงานฯ ประธานการประชุม กล่าวเปิดการประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

นายบุญลือ คงสูงเนิน เกษตรจังหวัดชลบุรี รองประธานคณะทำงานฯ ประธานการประชุม แจ้งว่า เนื่องจากรองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี (นายนิติ วิวัฒน์วานิช) ประธานคณะทำงานฯ ดิฉันการ จึงมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประธานการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (herbal City) จังหวัดชลบุรี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) จังหวัดชลบุรี

นางสาวอนงค์นาถ ตั้งแตง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดชลบุรี คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการฯ แจ้งว่า

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ มีเป้าหมายการพัฒนาการสร้างความมูลค่า ประเด็นเกษตรชีวภาพ มุ่งการสร้างมูลค่าเพิ่มของพืชสมุนไพร ในภาคการผลิต นำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง และส่งเสริมการปลูกให้เป็นพืชเศรษฐกิจ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งการปลูกสมุนไพร การแปรรูป และทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

/และการเติบโต...

และการเติบโตของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยจัดตั้งเมืองสมุนไพร ๑๔ จังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ๑๐ จังหวัด โดยจังหวัดชลบุรีอยู่ในเป้าหมายจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งตามคู่มือโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในระดับจังหวัด โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพรระดับจังหวัด

๒ คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี มีคำสั่งที่ ๑ /๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้
๑) ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพรจังหวัดชลบุรี ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
๒) บูรณาการความร่วมมือภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาสมุนไพร ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง
และ ๓) ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานโครงการ ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และรายงานให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

มติที่ประชุม

รับทราบ

๒.๒ แนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งว่า สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สรุปสาระสำคัญดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในการพัฒนาการผลิตสมุนไพร เพื่อขับเคลื่อนเมืองสมุนไพร ภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาเมืองสมุนไพรไทยและแผนปฏิบัติงานสมุนไพร ฉบับที่ ๒

๑.๒ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่เมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง ให้ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน GAP หรืออินทรีย์

๑.๓ เพื่อสร้างและขยายเครือข่ายการผลิตพืชสมุนไพรในพื้นที่เมืองสมุนไพรและจังหวัดข้างเคียง

๑.๔ เพื่ออำนวยความสะดวกส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๕ เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพรในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. เป้าหมาย

๒.๑ เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

๑) สมาชิกกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ในเมืองสมุนไพร ๑๔ จังหวัด มีวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสามารถเข้าสู่โรงพยาบาลผลิตยาสมุนไพร และสมาชิกกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนในจังหวัดข้างเคียงเมืองสมุนไพรมีวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ จำนวน ๗๒๐ ราย

๒) จำนวนฐานข้อมูลสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑ ฐานข้อมูล

๒.๒ เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

๑) เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนระบบการผลิตพืชสมุนไพรสู่เกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน GAP เกษตรอินทรีย์ ส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

๒) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพสามารถเข้าสู่โรงพยาบาลผลิตยาสมุนไพรในเมืองสมุนไพร ส่งผลให้เกิดความมั่นคงด้านเศรษฐกิจ

๓) มีวัตถุดิบสมุนไพรที่ปลอดภัยได้มาตรฐานมีสารสำคัญตามมาตรฐานที่กำหนด มีการแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรขั้นต้นที่มีคุณภาพส่งผลให้มูลค่าการจำหน่ายในรูปวัตถุดิบเพิ่มขึ้น รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์ เช่น ยา อาหารสุขภาพ และภาคการบริการที่ต่อเนื่อง เช่น การท่องเที่ยว สปา

๔) ทดแทนพืชเศรษฐกิจที่มีปัญหา โดยการปลูกสมุนไพรที่ใช้พื้นที่น้อย มีมูลค่าสูง เช่น ฟ้ายะลวยโจร กระชาย ขมิ้นชัน เป็นต้น

๕) มีฐานข้อมูลสมุนไพรที่ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และเชื่อมโยงทั้งหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และนอกกระทรวงฯ

๓. ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ ระดับจังหวัด

๓.๑ การคัดเลือกเกษตรกร โดยคัดเลือกเกษตรกรที่ปลูกสมุนไพรที่รวมกันเป็นกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน จังหวัดละ ๓๐ ราย (เป็นเกษตรกรที่ปลูกพืชสมุนไพรในพื้นที่หมู่บ้านเกษตรกรมูลค่าสูงหรือในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน แปลงใหญ่ หรือพื้นที่อื่น ๆ) โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ ๑) เกษตรกรภายในกลุ่มทำการเกษตรในรูปแบบดังกล่าว ๒) เกษตรกรภายในกลุ่มทุกคนต้องมีความสนใจเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร และ ๓) เกษตรกรภายในกลุ่มทุกคนต้องสนใจในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม

๓.๒ การจัดทำเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกรเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ

๑) จัดกระบวนการกลุ่มและจัดเวทีชี้แจง ทำความเข้าใจกลุ่มเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และให้ความรู้สู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยวิทยากรจากหน่วยงานของกรมวิชาการเกษตร หรือกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรเลือกเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร มาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่ง

๒) จัดทำแผนงานตามกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการผลิต การแปรรูปเบื้องต้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ที่กลุ่มเกษตรกรได้เลือกไว้ โดยใช้วิทยากรจากหน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติในพื้นที่ โดยให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดพิจารณาอนุมัติแผนปฏิบัติ

๓.๓ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เมื่อสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดได้รับงบประมาณ ให้กลุ่มเกษตรกรดำเนินการตามกิจกรรมให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดทราบ

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) จังหวัดชลบุรี

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งว่า

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ มีเป้าหมายการพัฒนาการสร้างความมูลค่า ประเด็นเกษตรชีวภาพ มุ่งการสร้างมูลค่าเพิ่มของพืชสมุนไพรในภาคการผลิต นำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง และส่งเสริมการปลูกให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของพื้นที่ มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งการปลูกสมุนไพร การแปรรูป และทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการเติบโตของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยจัดตั้งเมืองสมุนไพร ๑๔ จังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ๑๐ จังหวัด โดยจังหวัดชลบุรีอยู่ในเป้าหมายจังหวัดใกล้เคียง

๒. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติสรรเงินงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี จำนวน ๖๐,๕๐๐ บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการฯ

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี ได้ประสานงานกับสำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี เพื่อพิจารณาพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงานโครงการ และได้ยกร่างแผนปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการฯ ดังนี้

๑. การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่

๑.๑ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์ เลขที่ ๑๕๙/๕ หมู่ ๕ ตำบลนาวังหิน อำเภอนนทบุรี เกษตรกร ๑๕ ราย ชนิดพืชสมุนไพร ได้แก่ กะเพรา (ปลูก) ได้รับรองมาตรฐาน GAP

๑.๒ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม เลขที่ ๔๖/๕ หมู่ที่ ๖ ตำบลสระสีหะยม อำเภอนนทบุรี เกษตรกร ๑๕ ราย ชนิดพืชสมุนไพร ได้แก่ ขมิ้นชัน บัวบก ไพล ฟ้ายางลายโจร ว่านชักมด ลูกมะระขี้นก เสดดพังพอน ดีปลี เทียน กิงคราม เป็นต้น (ปลูก และแปรรูป) ได้รับรองมาตรฐาน มผช. และ มอก. S

๒. ร่างแผนปฏิบัติการโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดชลบุรี ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๒.๑ อบรมยกระดับการปลูกพืชและพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพร พัฒนาการผลิตพืชสมุนไพรสู่มาตรฐานสมุนไพร

๑) การจัดเวทีวิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร โดยกำหนดจัดเวทีฯ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์ ในวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม ในวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

๒) การจัดกระบวนการเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสมุนไพร โดยกำหนดจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์ ในวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม ในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖

๓) ศึกษาดูงานจุดที่มีการผลิตสมุนไพรคุณภาพในจังหวัดปราจีนบุรี ณ กลุ่มสมุนไพรดงบังหมู่ที่ ๖ ตำบลงิ้วเหล็ก และศูนย์ศึกษาหลักฐานเชิงประจักษ์ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร โดยกำหนดจัดศึกษาดูงานฯ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์ ในวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม ในวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

๒.๒ จัดทำจุดเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร ระหว่างวันที่ ๑ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖

๒.๓ สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการแปรรูปสมุนไพรขั้นต้น ระหว่างวันที่ ๑ – ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

๓. เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) จังหวัดชลบุรี ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือหน่วยงานจัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองสมุนไพรให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี เพื่อประมวลเป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา แผนปฏิบัติงานฯ ประจำปี ๒๕๖๖ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงานต่อไป โดยฝ่ายเลขานุการฯ จะได้จัดส่งแบบรายงานฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงาน และวางแผนปฏิบัติงานฯ ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ และรายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปต่อที่ประชุม

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม

๑. ผู้แทนสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี แจ้งว่า

๑.๑ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม สำนักงานฯ ได้เข้าไปส่งเสริมเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผักอบรมและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ซึ่งกลุ่มนี้ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช). กว่า ๑๐ ผลิตภัณฑ์ ในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ออกกฎหมาย โดยเลขจดแจ้งจะต้องผ่าน การรับรองด้านสถานที่ผลิตก่อน แต่เนื่องจากสถานที่การผลิตของกลุ่มฯ ยังมีสภาพทรุดโทรมจึงส่งผลกับหลายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐาน (มผช.) ที่ได้รับเลขจดแจ้งไปแล้ว อยู่ในสถานะหมดอายุ ยังคงเหลืออยู่ ๒ ตัวคือผลิตภัณฑ์บำรุงผมและน้ำมันนวดตัวสำหรับสปา ส่วนผลิตภัณฑ์อื่น ๆ หมดอายุ หากมีการปรับปรุงสถานที่การผลิตก็จะทำให้ผลิตภัณฑ์อีกหลายชนิดได้รับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม ยังเป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและได้รับมาตรฐาน มอก. S ได้ยื่นคำขอไปตั้งแต่ปีที่แล้ว และได้รับการรับรองเป็นชุมชนที่ได้รับมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว คือ หมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรีได้ส่งเสริมในหลายเรื่อง ทั้งเชิง BIG BROTHER เข้าร่วมส่งเสริมเครื่องมือเครื่องจักรในการแปรรูป และร่วมกับสถาบันเพิ่มผลผลิตในการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค ๙ ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และจัดทำเป็นต้นแบบในหลายผลิตภัณฑ์

๑.๒ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์ยังไม่มีมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ จึงยังไม่ได้เข้าร่วมบูรณาการ ซึ่งหากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์จะพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ ก็จะสามารถส่งเสริมในแนวทางเดียวกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม

/๒. นายสามารถ...

๒. นายสามารถ กระจ่าง เกษตรกรผู้มีความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร มีข้อคิดเห็นว่า

๒.๑ กะเพราส่วนใหญ่ใช้สำหรับการประกอบอาหาร หากเป็นสมุนไพรจะใช้เป็นยาแก้ ตาลขโมย คนสมัยก่อนใช้กะเพราในการขับพยาธิ พืชกะเพรา มี ๒ สายพันธุ์ คือ กะเพราแดง และกะเพราขาว กะเพราแดงจะแตกต่างกับกะเพราที่ใช้ทำอาหาร เพราะกะเพราที่ใช้ประกอบอาหารต้องการเพียงกลิ่น และใบใหญ่ แต่กะเพราแดงใช้ทำยาเป็นสมุนไพร นอกจากนี้ยังมีกะเพราป่าที่มีใบเล็กและมีกลิ่นหอม แต่ได้ปริมาณน้อย ไม่เหมือนสายพันธุ์ใหม่ ที่วิจัยออกมาใบใหญ่และสวย

๒.๒ ควรส่งเสริมให้สมุนไพรเป็นที่รู้จัก และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ เช่น ตะไคร้ ถ้านำมาประกอบอาหาร จะมีราคาประมาณกิโลกรัมละ ๑๐ บาท แต่ถ้านำส่วนหัวของตะไคร้มาทำเป็นยา และขายในร้านขายยา ได้กิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท ซึ่งความเห็นส่วนตัวในภาคตะวันออกมีสมุนไพรมากที่สุด ในประเทศไทย จังหวัดชลบุรีมีสมุนไพรหลากหลาย เช่น อำเภอนันทนาคะ อำเภอบ่อทอง ในพื้นที่เขาเขียวก็มี สมุนไพรตามพื้นดินจำนวนมาก เช่น หนามพุดดอ ถ้านำไปแปรรูปหรือนำไปใช้ตามสรรพคุณได้ ก็สามารถสร้าง มูลค่า สมุนไพรบางชนิดยังต้องมีการนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เพราะสมุนไพรในพื้นที่มีการปนเปื้อนสารเคมี และชาวบ้านไม่มีความรู้เรื่องสมุนไพร

๒.๓ ควรส่งเสริมให้มีประกวดสมุนไพรหายาก จะได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพราะ ปัจจุบันผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องสมุนไพรลดน้อยลง และมีอายุมากขึ้น ในอนาคตอาจไม่มีการสืบทอดความรู้เรื่อง การนำสมุนไพรมาใช้รักษาโรค

๓. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี แจ้งว่า ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมข้อมูลสมุนไพรจาก ท่านสามารถ กระจ่าง เกษตรกรผู้มีความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพร เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

๔. นายบุญลือ คงสูงเนิน เกษตรจังหวัดชลบุรี ประธานการประชุม มีข้อคิดเห็นว่า

๔.๑ การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม มีความก้าวหน้ามาก สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าสูงมากขึ้น เป็นการเพิ่มมูลค่าจากสินค้าพื้นบ้านธรรมดาให้ ต่อยอดได้ ขึ้นอยู่กับจะจำหน่ายด้วยวิธีใด หรือจะทำอย่างไรที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น

๔.๒ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์เคยปลูกองุ่น ต่อมาเปลี่ยนเป็นเมล่อน และปัจจุบันปลูกกะเพรา มีพื้นที่ส่วนกลางประมาณ ๘๐ ไร่ เป็นพื้นที่ของเกษตรกร ๓๑ ราย มีโรงเลี้ยงไก่ และกบปัจจุบันได้เลิกกิจการ ยังมีความเป็นห่วงว่ากะเพราแปรรูปเป็นอะไรได้บ้าง นอกจากทำน้ำสมุนไพร น้ำกระเพรา ต้องมีการส่งเสริมให้ปลูกพืชสมุนไพรเพิ่มมากขึ้น เพราะมีโรงที่สามารถใช้เป็นโรงคัดแยกกะเพรา ส่งให้กับ CP เพื่อส่งไปประกอบอาหารหรือส่งตามเซเว่น กลุ่มมีความพร้อมแต่ขาดกระบวนการแปรรูป กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์ ปลูกกะเพราได้สวย เป็นพันธุ์ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์คิดค้น ขึ้นมา เดิมกลุ่มส่งกะเพราให้ CP มาตลอด แต่ปัจจุบัน CP รับซื้อเพียงครั้งเดียว ซึ่งในอนาคต CP จะไม่รับซื้อแล้ว เพราะอยากให้กลุ่มเติบโตด้วยตนเอง ซึ่งปัญหาหลักของกลุ่ม คือ สมาชิกมีอาชีพดำรงทั้งหมด ๓๑ คน เกษียณอายุแล้วประมาณ ๑๐ คน ทำให้ไม่สามารถดูแลพืชกะเพราได้ตลอดเวลา ได้หารือกับเกษตรอำเภอนันทนาคะ แล้วว่า กลุ่มค่อนข้างมีความพร้อมเรื่องแหล่งน้ำ มีระบบการให้น้ำที่ดี แต่ยังขาดเรื่องการส่งเสริม กิจกรรมใหม่ ๆ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปเพิ่มขึ้น

/๔.๓ สมุนไพร...

๔.๓ สมุนไพรมีความหลากหลาย แต่คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก และไม่รู้ว่ามีสรรพคุณอะไรบ้าง และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพรมีจำนวนน้อย จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมข้อมูลสมุนไพรหายากจากผู้แทนเกษตรกร เพื่อนำมาจัดทำเป็นหลักเกณฑ์การประกวดสมุนไพรหายาก และคัดเลือกบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อร่วมเป็นกรรมการตัดสินการประกวด และขอให้สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี นำข้อมูลไปพิจารณาประกอบการจัดงานชลบุรีเกษตรแฟร์ในครั้งต่อไป

๕. นางสาวสุวิสาส์ กันตอนันตพร สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี รายงานว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ได้เข้าไปส่งเสริมที่กลุ่ม คทช. หนองใหญ่ เป็นกลุ่มเดียวกันกับปี ๒๕๖๕ โดยบูรณาการร่วมกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดชลบุรี ลักษณะของโครงการเป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร อบรมให้ความรู้เพื่อให้ได้รับมาตรฐาน GAP เบื้องต้น และสนับสนุนจัดทำแปลงสมุนไพรและจุดเรียนรู้เรื่องของสมุนไพร

๖. นางสาวรุ่งนภา ระเบียบ แทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี รายงานว่า พื้นที่ของ คทช. หนองใหญ่ จะเป็นพืชผักสมุนไพรอินทรีย์ ในปี ๒๕๖๖ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรีไม่มีแผนดำเนินการโครงการสมุนไพรโดยตรง แต่มีการส่งเสริมเรื่องการปลูกพืชสมุนไพรแซมภายใต้โครงการพัชรสุธาคชาานุรักษ์ ในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินที่ได้ผลกระทบจากช้าง ในปีนี้ได้สนับสนุนกล้าพันธุ์มะกรูดและมะนาวตามความต้องการของเกษตรกร ซึ่งสามารถใช้บริโภคในครัวเรือนได้

๗. นางสาวรัตติกาล กลัดเข็มทอง ผู้แทนศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๑ ชลบุรี รายงานว่า ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าทางเกษตรชีวภาพ และจัดทำแปลงขยายพันธุ์สมุนไพรและรวบรวมพันธุ์สมุนไพร ๓ ชนิด ได้แก่ ขิง ขมิ้นชัน และเต้ายายม่อม เป็นการจัดทำแปลงขยายพันธุ์เพื่อที่จะรวบรวมและสนับสนุนเกษตรกร ผู้ที่สนใจ เริ่มดำเนินการแล้วประมาณ ๒ เดือน หากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสนใจ ศูนย์ฯ จะผลิตพันธุ์สมุนไพรสนับสนุนให้แก่เกษตรกร

๘. นางธิดาทิพย์ ลือทองจักร ผู้แทนสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี รายงานว่า โครงการที่เกี่ยวข้องการพัฒนาเมืองสมุนไพรมี ๒ ประเด็นดังนี้

๘.๑ กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้ทุกจังหวัดส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนปลูกพืชผักสมุนไพร จำนวน ๓๐ ชนิด ต่อครัวเรือน ขณะนี้ปลูกได้ ๑๐ กว่าชนิด ซึ่งสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกำลังดำเนินการขับเคลื่อนต่อไป

๘.๒ การแปรรูปสมุนไพรผลิตภัณฑ์ OTOP ยกตัวอย่างเช่น ๑) อำเภอเมือง กลุ่มแรก คือ ปิยะมาศสมุนไพร เป็นการนำสมุนไพรมาแปรรูปเป็นเครื่องสำอางและสบู่ กลุ่มที่สอง คือ ชมรมโอโรชะยาสาระ เป็นสมุนไพรที่นำมาแปรรูปเป็นเครื่องสำอาง สบู่ และยาสระผม ๒) อำเภอพานทอง ชมรมศึกษาพันธุ์พืชไทย แปรรูปเป็นเครื่องสำอาง ๓) อำเภอพนัสนิคม กลุ่มแรกคือ กลุ่มสมุนไพรอัญมณี แปรรูปเป็นน้ำกระชายขาว และกลุ่มที่สองคือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านตม ๔) อำเภอบ้านบึง กลุ่มสมุนไพรสูตรโบราณจะเป็นการนำสมุนไพรมาแปรรูปเป็นแชมพูสูตรโบราณ และ ๕) อำเภอสัตหีบ กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกหม่อนและมีรายย่อยที่ปลูกตะไคร้ มะกรูด

๙. นายพิษณุกร มะกลาง ผู้แทนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก รายงานว่า การดำเนินการที่ผ่านมาของมหาวิทยาลัยฯ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสมุนไพร และได้จัดตั้งศูนย์นวัตกรรมสมุนไพร ทางเลือกเมื่อปลายปี ๒๕๖๔ มีพืชที่เกี่ยวข้องคือ กัญชา กัญญา และกระท่อม ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ ได้มีการปลูกกัญชา ส่งให้โรงพยาบาลคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ นำไปสกัดเป็นตัวยาที่ใช้ในการรักษาผู้ป่วย ในเวลาต่อมาได้มีการนำกัญชาที่ปลูกไปทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ผงพอกหน้า ซึ่งมีคุณสมบัติในการลดการอักเสบของผิวหนัง สำหรับการดำเนินการ ในปี ๒๕๖๖

จะมุ่งเน้นไปที่กัญชงเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมหาวิทยาลัยฯ มีพื้นที่ในอำเภอบ่อทองเป็นสถานีวิจัยและฝึกอบรมเกษตรกรอินทรีย์ได้ดำเนินการนำร่องทดลองปลูกกัญชง เนื่องจากคุณสมบัติของสาร CBD จะสูง และยังสามารถนำไปทำเป็นเส้นใยที่จะนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น นำไปแปรรูปเป็นอิฐมวลเบาหรือผนังกันห้องที่จะช่วยลดสารพิษหรือดูดซับความร้อนได้ และอีกโครงการที่กำลังจะเกิดขึ้นจะเป็นพลาสติกชีวภาพ ที่ใช้กระท่อมเป็นส่วนผสมเนื่องจากกระท่อมมีสารไมทราไจนีน ช่วยการบรรเทาปวดเป็นอย่างดี ซึ่งผู้ป่วยบางคนแพ้สารระงับการปวดทั่วไปก็อาจจะมุ่งเน้นมาที่สารไมทราไจนีน

๑๐. ประธานการประชุม แจ้งว่า การประชุมครั้งนี้จะได้ข้อมูลที่ชัดเจนว่าสมุนไพรของจังหวัดชลบุรีมีอะไรบ้าง และหน่วยงานจะได้เข้าไปส่งเสริมเรื่องการแปรรูปและมาตรฐานต่อไป

มติที่ประชุม

๑. เห็นชอบกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานโครงการฯ จำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนเกษตรสันติราษฎร์ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรบ้านตม

๒. เห็นชอบแผนปฏิบัติการโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร) จังหวัดชลบุรี ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ

๓. มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ และสำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี รับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม เพื่อประกอบการดำเนินงานต่อไป

๔. มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำแบบฟอร์มแผนและผลการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพรจังหวัดชลบุรี ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ และจัดส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๔๐ น.

ลงชื่อ.....ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวอนงค์นาถ ดึงแดง)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางสาวธารรัตน์ โพธิ์ศรี)
เกษตรและสหกรณ์จังหวัดชลบุรี